

Lausunto Neova Oy:n Sarkinnevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan muuttamisesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.11.2025 § 101
1672/00.04.03/2025

Aluehallintovirasto pyytää Parkanon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Sarkinnevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan muuttamisesta (Dnro: LSSAVI/11481/2025). Ympäristöluvan muuttamisen hakijana toimii Neova Oy.

Taustaa

Sarkinnevalla on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 5.12.2013 myöntämä ympäristölupa (nro 199/2013/1). Lupa on voimassa toistaiseksi. Sarkinnevalla tuotetaan ympäristöturvetta. Ympäristöluvan mukainen tuotantoalue on 66,1 ha sisältäen 3,1 ha laajennusalueen, jota ei ole otettu tuotantoon. Tuotantokelpoista pinta-alaa on tällä hetkellä noin 37,2 ha. Tuotannon on arvioitu jatkuvan vielä 15 tuotantovuotta. Tuotantoalueen vedet käsitellään tällä hetkellä kahdella pintavalutuskentällä ja yhdellä kosteikolla (kosteikko 2).

Hakemus koskee Sarkinnevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan lupamääräyksen 3 muuttamista, sekä päätöksessä asetetuista korvauksista luopumista. Ympäristöluvan lupamääräyksessä 3 pintavalutuskentille on asetettu ehdottomat, ja kosteikoille tavoitteelliset, puhdistustehovaatimukset. Pintavalutuskenttien puhdistustehon on oltava kiintoaineen ja kokonaisfosforin osalta vähintään 50 % ja kokonaistypen osalta 20 %. Kosteikkojen tavoitteelliset puhdistustehot ovat puolestaan kiintoaineen ja kokonaisfosforin osalta 40 % ja kokonaistypen osalta 20 %. Ympäristöluvassa ei ole asetettu enimmäispitoisuuksien raja-arvoja lähtevälle vedelle.

Sarkinnevan pintavalutuskentät ovat toimineet lupaehtojen mukaisesti, mutta kosteikolla 2 ei ole saavutettu tavoitteellista puhdistustehovaatimusta kiintoaineen ja kokonaisfosforin osalta. Kosteikon 2 puhdistustehot ovat olleet keskimäärin paremmat kokonaistypen osalta kuin Länsi-Suomen kosteikkokohteilla keskimäärin ja kokonaisfosforin ja kiintoaineen osalta heikommät. Kosteikon 2 toimintaa on tehostettu vuosien 2014–2024 aikana muun muassa välipenkereen rakentamisella, vesikasvien siirtoyrityksillä, vesipinnan laskemisella kasvillisuuden lisäämiseksi ja useilla veden ohjausviiksien rakentamisella. Vuonna 2024 Sarkinnevan kosteikolle 2 on rakennettu puupuhdistamo.

Pirkanmaan ELY-keskus on edellyttänyt, mikäli kosteikon 2 osalta puhdistusvaateisiin ei päästä tuotantovuonna 2024, tulee ELY-keskukselle esittää toimenpiteet kosteikon puhdistustehon parantamiseksi 30.5.2025 mennessä. Toiminnanharjoittajan on myös mahdollista hakea ympäristöluvan muutosta aluehallintovirastolta puhdistusvaateiden muuttamiseksi.

Luvan haltija esittää, että lupamääräystä 3 muutetaan siten, että kosteikon 2 osalta tavoitteellinen puhdistusteho olisi 1.1.2026 alkaen kiintoaineen osalta 40 % tai lähtevän veden pitoisuus alle 7 mg/l, kokonaisfosforin osalta 30 % tai lähtevän veden pitoisuus alle 55 µg/l ja kokonaistypen osalta 20 % tai lähtevän veden pitoisuus alle 1 200 µg/l.

Pintavalutuskenttien osalta puhdistustehovaatimukseen ei esitetä muutosta.

Sarkinneva sijaitsee osin Vuorijoen valuma-alueella (35.535) ja osin Kovesjoen yläosan alueella (35.553). Kosteikolta 2 kuivatusvedet johdetaan laskuojan 1 kautta Puruluomaan ja Vuorijärveen noin 2,2 km etäisyydellä tuotantoalueesta. Kosteikolta 2 lähtevän veden keskimääräinen laatu vuosina 2020–2024 on ollut kiintoaineen osalta 5,8 mg/l, kokonaisfosforin osalta 50 µg/l ja kokonaistypen osalta 956 µg/l. Vuorijärven keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2020–2023 on puolestaan ollut kiintoaineen osalta 3,6 mg/l, kokonaisfosforin osalta 31 µg/l ja kokonaistypen osalta 612 µg/l. Luvan haltijan laskelmien mukaan Sarkinnevan kosteikon 2 laskennallinen osuus Vuorijärveen lähtevästä kuormituksesta on keskivirtaamatilanteessa 0,1–0,17 %. Kosteikon 2 keskimääräinen bruttokuormitus vuosina 2020–2024 on ollut kiintoaineen osalta 129 kg, kokonaisfosforin osalta 31 kg, kokonaistypen osalta 31 kg ja kemiallisen hapenkulutuksen (CODMn) osalta 880 kg. Luvan haltijan mukaan, mikäli kosteikolla 2 saavutettaisiin ympäristöluvassa määrätyt tavoitteelliset lupaehdot osuus olisi 0,08–0,2 %, mitä voidaan pitää merkityksettömänä vähenemänä. Hakemuksen mukaan kosteikon 2 osuus Vuorijärven kuormituksesta on hyvin pieni, eikä puhdistustehon saavuttamisella ole käytännön merkitystä järven tilaan. Vuorijärven ekologinen tila on luokiteltu hyväksi, mutta hyvä tila on riskissä huonontua.

Ympäristöluvassa luvan haltija on määrätty maksamaan korvauksia Sarkinnevan kuivatusvesien johtamisesta aiheutuvasta virkistyskäyttöhaitasta vuosilta 2013–2022. Pirkanmaan ELY-keskus on edellyttänyt YSL 89 § perusteella antamassaan lausunnossa 5.12.2024 toiminnanharjoittajaa jättämään Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle hakemus, jossa on esitetty selvitys turvetuotantoalueen päästöistä alapuolisten vesistöjen rantakiinteistöille ja purkualueen vesialueille aiheutuvista vahingoista sekä esitys vahinkojen poistamiseksi tehtävistä toimenpiteistä ja korvauksista tuleville vuosille.

Korvauksista luopumista hakija perustelee lupakäytäntöjen muuttumisella: Turvetuotannosta aiheutuvaa haittaa kompensoidaan muilla tavoin, kuten velvoittamalla luvanhaltija osallistumaan kunnostushankkeisiin sekä maksamalla kalatalousmaksua. Luvan haltija on osallistunut lupakaudella Vuorijärvestä tehtäviin kunnostuksiin. Lisäksi Sarkinnevan kuormitus ei hakijan näkemyksen mukaan ole poikkeavaa tai merkittävää verrattaessa turvetuotantoon yleensä ja alkuperäiset määrätyt korvaukset ovat perustuneet silloisiin olettamuksiin, ei mitattuun tarkkailudataan. Korvauksista luopumista tukee hakijan mukaan myös se, että sekä päästöt että tuotantopinta-ala on vähentynyt lupakaudella 2013–2022. Hakemuksen mukaan kiinteistökohtaisista korvauksista tulee luopua ja pitäytyä jo määrättyissä velvoitteissa.

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Oheisaineistona: lausuntopyyntö

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Päätösehdotus

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta antaa Neova Oy:n Sarkinnevan ympäristöluvassa muuttamisesta seuraavan lausunnon:

EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin (2000/60/EY) tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Vuorijärvi kärsii säännöllisesti happikadosta. Järven tilaa on pyritty parantamaan kalatalousmaksuvaroilla tehdyin toimenpitein, kuten vesikasviniitoin. Luvan hakija on itsekin osallistunut Vuorijärvessä tehtäviin kunnostuksiin, jotka ovat vaarassa valua hukkaan, jos päätöksellä sallitaan Vuorijärven veden laadun heikentäminen seuraavaksi 15 vuodeksi. Laskelmissa ei ole huomioitu ilmastomuutoksen aiheuttamaa sadannan ja siten myös virtaaman kasvua, joka lisää kuormitusta alapuolisiin vesistöihin. Vuorijärven toistaiseksi hyvä ekologinen tila on turvattava valuma-alueen kokonaiskuormituksen pienentämisellä, mikä pitää sisällään myös turvetuotannon kuivatusvesien mahdollisimman tehokkaan käsittelyn. Turvetuotannosta aiheutuva haitta vesistöille on tietävästi merkittävä ja pitkäaikainen. Hakijan näkemyksen mukaan vertailua järviveden ja kuormitustarkkailupisteiden välillä ei tulisi tehdä, eikä järvien vedenlaadun luokkarajoja ole laadittu kuormitteisten vesien arviointiin. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa, sillä vesimuodostumien tilaa arvioidaan ja luokitellaan nimenomaan ihmisten toiminnan aiheuttaman muutoksen perusteella. Pintavesien tilan arviointi on osa EU:n vesipuitedirektiivin täytäntöönpanoa. Jotta vesistön hyvä tilaluokka voidaan säilyttää tai saavuttaa, on myös turvetuotannon kuivatusvesien käsittelymenetelmiä tehostettava. Toiminta tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu vesistön tilan heikkenemistä eikä vesistön kokonaiskuormitus lisäännä. Turvetuotantoalueen kuivatusvesien johtamisesta aiheutuneesta virkistyskäyttöhaitasta on ainoastaan kohtuullista maksaa korvauksia rantakiinteistöille. Määrätyistä korvauksista ei tule luopua.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.